

Feedbackvragen bij Casus Brusjes

Vraag 1

Lees de tekst Emoties en beantwoord daarna de vraag.

Zet de verschillende emoties van Kees en het zusje van Eva tegenover elkaar op het antwoordformulier. Wat kun je hieruit concluderen?

Kees	Brusje van Eva
-------------	-----------------------

Typ het antwoord in in het antwoordformulier.

Vraag 2

Lees de tekst Emoties.

Zowel Kees als zijn moeder en de twee zusjes hebben ambivalente gevoelens. Over welke ambivalente gevoelens lees je in de tekst? Voor een correct antwoord is meer dan één keuze mogelijk.

- Liefde-haat
- Eenzaamheid-saamhorigheid
- Verantwoordelijkheid-onverantwoordelijkheid
- Loyaliteit-rivaliteit
- Somberheid-vrolijkheid

Vraag 3

Lees de tekst Loyaliteit en bekijk scène 1, scène 2 en scène 3 nogmaals.

Welke loyaliteitsconflicten spelen er op dit moment?

- De twee zusjes tegen elkaar over Doortje ('je hebt het wel over je zusje hoor!')
- De zus van Eva en Eva.
- Bij Kees tussen zijn vrienden en Doortje.
- De vader van Eva en zijn vrouw.
- De moeder van Doortje en de twee zusjes.
- De moeder en vader van Doortje.

Typ het antwoord in in het antwoordformulier.

Vraag 4

Bekijk scène 3 en lees paragraaf 6.4. van het *Basisboek Opvoedingsvraagstukken*.

Kun je in de casus Brusjes spreken van horizontale loyaliteit?

- Nee, er is alleen sprake van verticale loyaliteit tussen Kees en zijn moeder.
- Nee, er is alleen sprake van verticale loyaliteit tussen de zusjes en hun moeder.
- Ja, er is sprake van horizontale loyaliteit tussen de ouders.
- Ja, er is sprake van horizontale loyaliteit tussen Kees en Doortje.

Vraag 5

Bekijk de scène 2 en lees de tekst Draaglast en beantwoord daarna de vraag.

Wat kun je zeggen over de draaglast van het gezin Veilen?

- De draaglast neemt toe.
- De draaglast neemt af.
- De draaglast blijft gelijk.

Vraag 6

Lees de tekst Draaglast.

Welke van de vier gebieden spelen een rol bij het gezin Veilen?

- Doortje heeft te veel gedragsproblemen.
- De twee zusjes helpen te weinig.
- Vader stort zich te veel op zijn werk.
- Kees besteedt te veel tijd aan zijn vrienden.

Vraag 7

Bekijk scène 3 en lees de tekst Draaglast en draagkracht en beantwoord daarna vraag.

Welke gezinsaanpassing heeft de doorslag gegeven in de draaglast-draagkracht-verhouding van het gezin van het gehandicapte kind Eva? Voor een correct antwoord is meer dan één keuze mogelijk.

- Het gezin gaat in therapie.
- Vader is van werk veranderd.
- Het gezin veranderde van houding (van pessimistisch naar optimistisch).
- Het gezin besloot geen kinderen meer te nemen.

Vraag 8

Lees de tekst Het gezin als systeem en beantwoord daarna de vraag.

Wat kun je met behulp van deze tekst zeggen over het gezin Veilen?

- De openheid van het gezin kost te veel energie.
- Het gezin Veilen zoekt een nieuw evenwicht.
- Het kwetsbare kind geeft een nieuwe zingeving aan het gezin.
- De energievoorziening is ernstig verstoord.
 - Stelling 1 en 2 zijn juist.
 - Stelling 1 en 3 zijn juist.
 - Stelling 2 en 4 zijn juist.
 - Stelling 1 en 4 zijn juist.

Vraag 9

Lees de tekst Het systeem: vijf kansen of struikelblokken en maak de volgende opdracht.

Hierna worden eerst kansen/struikelblokken genoemd en daarna de kansen voor het gezin Veilen. Combineer elk struikelblok met een kans waarin dat struikelblok is omgezet.

Kansen/struikelblokken

- De geïdentificeerde patiënt
- Het evenwicht
- Differentiatie van onszelf
- De wijdere familiekring
- De emotionele driehoek

Kansen voor het gezin Veilen

- Proberen het afgehaakte netwerk te mobiliseren.
- Speciale aandacht voor Kees en hem bijvoorbeeld meer ruimte voor zijn vrienden geven.
- Het lijkt erop dat de rollen zich al vastgezet hebben. Moeder moppert - vader vlucht. De zussen hebben naar elkaar ook rollen (mopperaar - verzoener) en Kees zit ook in een negatieve spiraal. Er moet iets veranderd worden en de rollen moeten een hernieuwde betekenis krijgen.
- In plaats van dat je je erg op Doortje richt, probeer je de brusjes, moeder, vader, de familie te beïnvloeden om het gezinssysteem te verbeteren.
- Moeder, maar ook Kees moeten meer leuke dingen voor zichzelf hebben. Vader hier ook bij betrekken.

Vraag 10

Lees de tekst Gevolgen en paragraaf 5.4 van het *Basisboek Opvoedingsvraagstukken* en beantwoord daarna de vraag.

In welke van de vier fasen zit het gezin Veilen?

- Fase 1: gewoon
- Fase 2: opvoedingsspanning
- Fase 3: opvoedingscrisis
- Fase 4: problematische opvoedingssituatie

Vraag 11

Lees de tekst Gezinskarakteristieken en beantwoord daarna de vraag.

Er zijn verschillende gezinskarakteristieken die de manier beïnvloeden waarop brusjes de handicap beleven. Welke bekende factoren worden genoemd in de tekst?

1. Gezinsgrootte
2. Geslacht van het gehandicapt kind (is het een jongen of meisje?)
3. Gezinsvorm (eenoudergezin, pleeggezin)
4. Geslacht van het brusje in verhouding tot het geslacht van het gehandicapte kind
 - a. Factoren 1 en 4 worden genoemd.
 - b. Factoren 2 en 3 worden genoemd.
 - c. Factoren 2 en 4 worden genoemd.
 - d. Factoren 1 en 3 worden genoemd.

Vraag 12

Lees de tekst Brusjes in de pleegzorg en beantwoord daarna de vraag.

Welke stelling is waar?

Een uit huis geplaatst kind heeft geen behoefte meer aan contact met zijn/haar brusje omdat:

- a. men al genoeg ellende heeft gehad met elkaar en het verleden wil vergeten.
- b. men het als verraad voelt naar het pleeggezin dat wel kiest voor het kind zelf.
- c. De stelling klopt bij voorbaat niet, want meestal is er wél een speciale band.

Vraag 13

Lees de tekst Opvoeding en beantwoord daarna de vraag.

Welke van de volgende adviezen voor de ouders Veilen of eventuele andere ouders van brusjes is juist? Voor een correct antwoord is meer dan één keuze mogelijk.

- a. Praat erover hoe Kees het aan vrienden kan uitleggen. Nodig die vrienden eventueel eerst eens uit als Doortje er niet is.
- b. Roep het gezin bij elkaar, en bespreek alle zorgen, twijfels en problemen met het hele gezin.
- c. Geef Kees als jongen niet te veel verzorgende taken. Hij kan anders zijn mannelijke identiteit niet goed ontwikkelen.
- d. Help Kees bij het zoeken naar een kamer.
- e. Moedig Kees aan zijn eigen sociale leven te ontwikkelen.

Vraag 14

Lees de tekst Gezinsondersteuning en beantwoord daarna de vraag.

Welke gezinsondersteuning zou je, als je gezinsondersteuner, gezinscoach of bruggenbouwer bent, aan het gezin Veilen geven?

Typ het antwoord in in het antwoordformulier.

Vraag 15

Lees de tekst Grondhouding hulpverleners naar ouders en brusjes en paragraaf 6.4 van het *Basisboek Opvoedingsvraagstukken* en beantwoord daarna de vraag.

Welke van de volgende uitspraken is juist?

- a. Hulpverleners moeten vrienden kunnen zijn van de ouders/brusjes tijdens het hulpverlenerscontact. Dat bevordert de wederkerigheid van de relatie.
- b. Hulpverleners moeten ouders en brusjes op één lijn krijgen.
- c. Hulpverleners moeten in het algemeen meerzijdige partijdigheid tonen bij ouders en brusjes.
- d. Ouders kunnen zich beter niet met andere ouders van gehandicapte kinderen organiseren. Het zou te veel een 'zieligheidsclubje' worden.

Slotvraag

Lees paragraaf 6.3 van het *Basisboek Opvoedingsvraagstukken*.

Welke van de hierna volgende adviezen aan de hulpverleners van de familie Veilen is niet in overeenstemming met het competentiemodel?

- a. Versterk de vaardigheden van de verschillende gezinsleden (bijvoorbeeld opvoedingstaken van vader meer gaan benutten).
- b. Verlicht de opvoedingstaken, bijvoorbeeld door gezinsondersteuning.
- c. Verminder stressoren door de ontwikkelingstaken van Kees meer ruimte te geven.
- d. Versterk de protectieve factoren, bijvoorbeeld door de relatie tussen de ouders te verbeteren.

Antwoorden en feedback

Vraag 1

Kees	Brusje van Eva
boos	plezier om Eva
schaamte	trots

Vraag 2

Antwoord a en d zijn juist. De ambivalentie zit in de begrippenparen liefde-haat, loyaliteit-rivaliteit en dergelijke. B, c en e komen niet duidelijk als tegenstelling naar voren.

Vraag 3

- Loyaliteitsconflict: de twee zusjes tegen elkaar over Doortje ('je hebt het wel over je zusje hoor!')
- Geen loyaliteitsconflict: de zus van Eva is juist heel loyaal naar Eva
- Loyaliteitsconflict: broer Kees moet kiezen tussen zijn vrienden en Doortje
- Geen loyaliteitsconflict: de vader van Eva en zijn vrouw. Vader is juist loyaal door ander werk te nemen.
- Geen loyaliteitsconflict: de moeder van Doortje en de twee zusjes. De zusjes hebben zeker niet samen een loyaliteitsconflict.
- Loyaliteitsconflict: de moeder en vader van Doortje. Moeder/vader hebben ruzie over Doortje.

Vraag 4

Antwoord d is juist. Er is sprake van horizontale loyaliteit tussen Kees en Doortje en het ander brusje en haar zus Eva. Beiden kunnen ook verticaal worden: oudere broer en zus die teveel zorgen op zich laden en een soort ouderrol innemen.

Vraag 5

Antwoord a is juist. De draaglast van het gezin is flink toegenomen. Alle kindfactoren spelen daarbij een rol. Bij de gezinsfactoren is de taakverdeling van de ouders veranderd. Er zijn spanningen tussen de ouders (relatieproblemen). Over de opvoedingsstijl wordt niet veel duidelijk.

Vraag 6

Antwoord c is juist: vader stort zich te veel op zijn werk. In de tekst komt niet aan de orde dat Doortje teveel gedragsproblemen heeft, dat de zusjes vaak te zwaar worden belast of dat Kees teveel tijd besteedt aan zijn vrienden.

Vraag 7

Antwoord b en c is juist. Het zusje van Eva noemt deze punten.

Vraag 8

Antwoord c is juist. Stelling 1 is onjuist. De openheid blijkt nergens uit.
Stelling 2 is juist. Het gezin Veilen zoekt een nieuw evenwicht. Familie is afgehaakt, vader stort zich in zijn werk. Kees zoekt naar een verhouding tussen vrienden en gezin.
Stelling 3 is onjuist. Dit is (nog) niet het geval.
Stelling 4 is juist. De energievoorziening is ernstig verstoord. Moeder is uitgeput.

Vraag 9

De juiste antwoorden: A4, B3, C5, D1, E2

Vraag 10

Antwoord b is juist. Volgens de hoeveelheid informatie is er opvoedingsspanning en die kan zich omzetten in een opvoedingscrisis in dit gezin.

Vraag 11

Antwoord a is juist. Gezinsgrootte en geslacht van de brusjes hebben invloed. Hoe groter het gezin (1) hoe makkelijker voor het brusje. Bij hetzelfde geslacht spelen de brusjes met schaamtegevoelens (4).

Vraag 12

Antwoord c is juist. Er is een speciale band. Het verleden valt niet te ontkennen en het nare was meestal met de eigen ouders, niet met de brusjes. Onjuist. Er is een speciale band. Het verleden valt niet te ontkennen en het nare was meestal met de eigen ouders, niet met de brusjes.

Vraag 13

Antwoord a en e zijn juist. Het is goed dat Kees aan zijn vrienden duidelijk maakt dat hij een gehandicapte zus heeft en dat dat nogal wat betekent, zodat ze beter begrijpen, waarom hij soms niet komt. Het lijkt een beetje raar en stiekem om Doortje niet bij de eerste kennismaking met zijn vrienden te laten zijn. Toch kan het wel ontspanning geven.

Kees is op een leeftijd dat zijn sociale leven los van het gezin een steeds grotere ruimte in gaat nemen. Geef hem de ruimte, dat verbetert waarschijnlijk ook zijn relatie met het gezin.

Soms blijven brusjes thuis wonen vanuit schuldgevoel, verantwoordelijkheid, ouders ontlasten en dergelijke. 'Forceer' het niet thuis blijven wonen op een natuurlijke wijze. Maar Kees nu activeren op kamers te gaan wonen lijkt meer op 'blij dat hij opgerot is'.

Het bij elkaar roepen van het gezin is een te zwaar middel. Kees bijvoorbeeld kan veel meer hebben dan de zussen omdat hij ouder is. Maar het zou te zwaar zijn om nu al problemen rondom erfelijkheid, voogdijschap, uithuisplaatsing e.d. met zijn allen te bespreken.

Vraag 14

Gezinsondersteuning op een heel breed gebied, dus aan ouders (moeder ontlasten, vader betrekken), kinderen, netwerk.

De twee brusjes staan op een heel verschillende manier tegenover de handicap. De één positief, de ander negatief. Het ene gezin haalt er kracht uit. Het andere gezin niet.

Vraag 15

Antwoord c is juist. Het 'vrienden zijn' (antwoord a) kan de hulpverlener in de weg zitten en onduidelijkheid geven. Een hulpverlener gaat dan deel uitmaken van het vaak kwakkelende informele netwerk én het (vaak langzaam afnemende) professionele netwerk. In het algemeen is het beter deze zaken te scheiden.

Antwoord a, b en d zijn niet juist. Ouders en brusjes zitten niet altijd op één lijn en hoeven dat ook niet, omdat brusjes best andere ideeën mogen hebben. Het is goed om de eigen positie van de gezinsleden te respecteren. Zo kan een hulpverlener ook de vertrouwensband met de brusjes behouden. (Soms moet er wel vanuit één gezamenlijke strategie gehandeld worden om duidelijkheid te scheppen ook al is niet iedereen het ermee eens.) (antwoord b).

Omdat het meestal goed is om andere ouders als lotgenoot te ontmoeten en elkaar praktisch en emotioneel te steunen, is antwoord d niet juist.

Slotvraag

Antwoord c is juist. De ontwikkelingstaken vormen juist een balans met de ontwikkelingsvaardigheden (zie het schema van het competentiemodel). Volgens het competentiemodel is antwoord c onjuist, want een stressor is een factor die extra spanning geeft en de balans ongunstig beïnvloed.